

Menestyksen hinta

TAITOLUISTELUVALMENTAJAN EROTTAMINEN kyseenalaisten valmennusmetodien vuoksi avasi vihdoinkin keskustelun operatiivisen valmennuksen sisällöistä, luonteesta, eettisyydestä, ja siis lopulta urheiluvalmennuksen ihmiskäsityksestä. Vain tulokseen ja menestykseen keinoilla millä tahansa pyrkivä valmennusprosessi on toivottavasti tulossa pitkän historiallisen tiensä päähän.

Pohjois-Amerikasta alkanut Metoo-liike laukaisi kaikkialla johtamisen ja valmennuksen käytäntöjen kritiikin. Toronto Maple Leafsin päävalmentaja **Mike Babcock** sai marraskuussa 2019 potkut, mikä käynnisti kiivaan keskustelun hänen käyttämistään valmennusmenetelmistä. Elokuvatuottaja **Harvey Weinstein** tuomittiin 23 vuoden vankeuteen seksuaalirikosten seurauksena.

Olemmeko siirtymässä myös Suomessa eettisesti kestävämpään johtamiseen ja valmentajuuteen? Urheilujohtamisen ja valmentajuuden todellinen haaste ajassamme on tiedostaa urheilukulttuurin arvojen muutos nuorison keskuudessa. Vanha suomalainen mustikkasoppa, sisu ja äijäperinne alkaa olla aikansa elänyt. Tarvitsemme urheilun rakenteiden uudelleenarviointia. Samalla kykenemme paremmin määrittelemään valmennusmenetelmät, jotka vastaavat erilaisten urheilu- ja liikuntaprosessien tavoitteita ja päämääriä.

Ammattimainen huippu-urheilu on erotettava omaksi ja erilliseksi osaksi suomalaista urheilurakennetta. Koulu- ja liikunta-, nuorisourheilu, massaliikunta ja amatööripohjainen kilpailutoiminta ovat suomalaisen liikuntakulttuurin perusta, jonka rahoituksen olisi tultava suoraan opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Näin mahdollistuisi laaja-alainen ja kokonaisvaltainen ihmiskeskeinen valmentajuus.

Tarvitaan ihmiskäsityksen muutos

Nuoren ihmisen kehitys tarjoaa kaksi mahdollisuutta: rakkauden, ymmärryksen ja empatian tai vallankäytön tiet. Vallan tie, joka on valitettavasti useimpien kulttuurien perustana, johtaa hallitsemisen ideologiaa kuvastavaan itseensä. Tämä itse perustuu joidenkin sen osien erottamiseen pois, lohkoutumiseen, joka torjuu kärsimyksen ja avuttomuuden heikkouden merkkeinä. Juuri tällainen itse on perustana sille, mitä meidän kulttuurimme pitää

menestyksenä elämässä. Näin pohtii sveitsiläinen **Arno Gruen** kirjassaan *Itseään pettävä ihminen*.

Suomalainen valmennus perustuu edelleen fysikaaliseen, reduktionismiin ja dualistiseen ihmiskäsitykseen, jossa oleellista on mielen manipulointi ja kehon muokaus. Mekanistinen valmennusmetodi alistaa nuoren ihmisen tuloksetekokoneeksi.

Ihmistieteiden ja luonnontieteiden ero ja jännite on ollut erittäin kohtalokasta juuri nuorten ihmisten urheilu- ja liikuntakulttuurissa. Urheilu on hukannut menestyskiihkossa humanismin ja sivistyksen perinnön. Mekanistinen valmennusmetodi hämärtää nuoren ihmisen kohtaamisen ihmisenä ilman suorituksen ja onnistumisen vaatimusta.

Liikunta- ja peliakteja ei voi redusoida osiin, kuten perinteellinen harjoitusmetodiikka ja -käytäntö tekevät. Oopperalaulaja **Maria Callas** on todennut, että hän kokee olevansa kokonainen ihminen vain esiintyessään, laulaessaan.

Professori **Juha Siltala** kritisoi teknologista ihmiskäsitystä, jonka mukaan ihminen voidaan ohjelmoida vaihtamalla pääkoppan informaatioisisältöjä. Ihmistä käsitellään vaihdettavien komponenttien kokoelmana.

Elämme todella kriisiytyneessä globaalissa maailmassa. Perinteinen suomalaisesta äijäkulttuurista lähtöisin oleva pe-

lolla johtaminen ja valmentaminen on siirtynyt sukupolvelta toiselle. Pelkät rangaistussäännöt ja toimenpiteet eivät pitkälle urheiluvalmennusta auta – tarvitaan syvälinen muutos valmennusmetodeissa. Kun intialaiselta **Mahatma Gandhiltä** kysyttiin, mitä mieltä hän on eurooppalaisesta sivistyksestä, niin hän totesi, että se olisi hyvä asia.

ALPO SUHONEN

valmentaja

Kirjoittaja on tehnyt pitkän uran valmentajana 1970-luvulta lähtien. Hän mm. toiminut Suomen jääkiekkomaajoukkueen päävalmentajana vuosina 1982–1986. Chicago Blackhawksia vuosina 2000–2001 valmentanut Suhonen on ensimmäinen NHL-joukkueen päävalmentajana toiminut eurooppalainen.

Urheilujohtamisen ja valmentajuuden todellinen haaste ajassamme on tiedostaa urheilukulttuurin arvojen muutos nuorison keskuudessa. Vanha suomalainen mustikkasoppa, sisu ja äijäperinne alkaa olla aikansa elänyt.
